

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

ŠTEV. 2

1-9-3-8

**STARI
ČEBELNARSKI
GLASNIK
LETNIK
XLI**

GLASILO



SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA



V
LIUBLJANI



Vsebina:

Prestavljanje in trogovina	17	Opazovalne postaje	25
Voda in čebele	18	Razveseljiv napredek	27
Čebelarjenje s kranjiči	20	Naše podružnice	28
Čebelnjak v Bašlju pod Storžičem — delo kranjske podružnice	23	Drobir	30
Bilanca Društvene Čebelarne	24	Ob preselitvi „Slov. Čebelarja“	32

Mali oglasi

Kupimo 20 do 30 dobro prezimljenih kranjičev čiste pasme, takojšnje ponudbe na Čebelarstvo podružnico za Maribor in okolico, Maribor, Zrinjskega trg 6.

Vabilo

k občnemu zboru čebelarstva podružnice v Slov. Bistrici, ki se vrši v nedeljo, dne 6. febr. 1938 v mali dvorani Okrajne hranilnice ob 9. uri po sledečem dnevnem redu:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
 2. Računski zaključek in odobritev istega.
 3. Volitev odbora.
 4. Slučajnosti.
- Pol ure po zgoraj določenem času, sklepčnost ob vsaki udeležbi.

Odbor.

Čebelarji!

Dolžnost nas vseh je kupovati čebelarstvo potrebščine le v

Društveni Čebelarji

V LJUBLJANI TYRŠEVA C. 21

odnosno pri njenih podružnicah, ki se nahajajo:

V CELJU v poslovnih prostorih tamošnje podružnice Kmetijske družbe v Aškerčevi ulici

V DOLNJI LENDAVI v trgovini s papirjem Marica Sever

V MARIBORU v skladišču ondotne Kmetijske družbe, Meljska c. 12

V PTUJU pri g. Franu Komelu, uradniku sreskega načelstva



Glasiło Slovenskega Čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno. — Urejuje: Avgust Bukovec, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 14

Številka 2

V Ljubljani, 1. februarja 1938

Letnik XLI

Prestavljanje in trotovina

Henrik Peternel — Sp. Hudinja pri Celju.

Pri prestavljanju nam delajo sati s trotovino ne malo težav. Ako jih predstavimo v medišče, je to prav za prav napačno, ker je trotovina v panju z nepremičnim satjem vedno spodaj. Naravno je tedaj, da morajo ostati sati s trotovino v plodišču. A težav še ni konec v nenaravno zavzetem prostoru! Čebele ne nanašajo rade medu v trotje celice; le prav dobra paša jih k temu prisili. Sati s trotovino so ob prestavljanju zaleženi, in skoraj mesec dni se polegajo troti iz satov, ki jih predstavimo v medišče.

Kdor že ima v panjih udelane begalnice, ki resnično rabijo temu namenu, bo še dobro izhajal. A koliko nas je čebelarjev, ki nimamo begalnic ali pa take, skozi katere troti ne zapuščajo medišča, ampak cele popoldneve begajo po rešetki in po okencu medišča. Tedaj je pač treba fante izpustiti. Zadať jih spuščati vsako popoldne, pomeni toliko kakor jih izročiti pogubi, ker silijo nazaj v panje, dokler ne obnemorejo za čebelnjakom. Saj ne poznajo sprednega vhoda v panj! Odpreti žrelo medišča je že bolj pametno, toda ni posebno prijetno delo. Vsak dan ob najmočnejšem letu stati čebelam na poti, dokler niso vsa medišča srečno odprta, ni dobro niti za čebelarja niti za čebele. Nekateri čebelarji imajo pri mediščih žrela opremljena z bradicami, ki se dajo priviti, ne da bi zaprle izhoda popolnoma, a žrelo vendar zaslanjajo. Taka žrela imajo noč in dan odprta in vedno zaslonjena; troti odletavajo in se vračajo

skozi spodnje žrelo. To je še najboljše, ako nima čebelar pri žrelih v mediščih takih begalnic, ki dopuščajo čebelam izhod, ne pa povratka (begalnice na loputice). Tajiti pa vendar ni mogoče, da pomeni odprto gornje žrelo motnjo za čebelno družino, ker ni naravno in ker je, ako se paša nenadoma odtrga, pravcata vaba za ropnice. Ravno po prestavljanju, ko se prostor za družino podvoji, je toplota čebelam zelo potrebna. Hlad, ki ponoči prihaja pri odprtem gornjem žrelu skozi rešetko na novo gnezdo v plodišču, ne vpliva dobro.

Najdejo se še čebelarji, ki kljub ostrim obsodbam še vedno obglavljajo trotovino, ki so jo predstavili v medišče. To je nesmiselno in neusmiljeno postopanje. Da se temu napravi konec, je namen tega spisa. Toraj, kako naj postopamo?

Najprej prestavljajmo naravno! Sati s trotovino naj ostanejo v plodišču. Saj jih ni veliko pri pametnem čebelarjenju; eden ali dva. Že poleženi troti, ki smo jih predstavili v medišče, se bodo kmalu poizgubili, ako nekoliko dni po prestavljanju in še kdaj čez teden dni odpremo zgornje žrelo, to pa ob najbolj toplem dnevnem času.

Da ne bomo imeli vse leto in morda še čez zimo trotovine sredi plodišča, prestavljajmo tako, da pridejo zaleženi troti v plodišču in medišču na desno ali levo stran, ne pa na sredo. Postavimo jih tako, da pridejo zaleženi nad zaležene. N. pr. pri družini, ki ima ob prestavljanju 8 zaleženih satov, denemo v plodišče tri na 7. 8. in 9. mesto, v medišču pa po pet na 5. 6. 7. 8. in 9. mesto. Na 7. in 9. mesto v plodišču postavimo

sate s trotovino. V plodišče denemo za-časno na 1. 2. in 3. mesto satnice, na 4. 5. in 6. mesto pa izdelane sate. Seveda ne smemo sedaj držati rok križem. Čez osem dni je sveta dolžnost čebelarja, da pogleda v medišče predstavljene zaležene sate, v katerih je zalega sedaj že vsa pokrita. Pri tej priliki pomakne-mo zaležene sate lepo v sredo medišča. Plodišče je pa itak moral čebelar že nekoliko dni prej pregledati in ob paši vtakniti med zadnji zaleženi sat ter sat z obnožino in medom, satnik s satnico. Tako se tudi v plodišču polagoma po-mika gnezdo z zaleženimi sati proti sre-dini in čez njo do nasprotno stene pa-nja. Osem dni po prestavljanju je zalega v medišču itak že pokrita in se potem ni treba bati zanjo, tudi če ni pod njo v plodišču zaleženih satov.

Kogar silijo pašne prilike, da mora pri prestavljanju pustiti v plodišču še manj zaleženih satov, jih lahko pusti manj, toda pred vsem vse trotje. Glede matice ne smemo misliti, da moramo ravno sat z matico pustiti v plodišču. Matico previdno primemo za krila in jo predenemo na kak zaseden sat, ki osta-ne v plodišču.

Julija meseca, ko neha matica zale-gati trotovino, vzamemo sata s troto-vino iz plodišča, ju denemo v medišče ob straneh, desno in levo, nato pa pre-denemo iz medišča v plodišče dva lepa čebelna sata. Namestimo ju ob zalegi, da s tem matici damo priliko, da zaleže za jesensko pašo nekaj več čebel. Da sta sata s trotovino v medišču ob stra-nah, ni nikaka pogreška. Ako je paša na ajdi le srednje dobra, je prav, da so srednji sati bolj polni in da odlagajo čebele čim več medu v plodišču. Ako je paša na ajdi izborna, kakor n. pr. v le-tih 1929, 1930 in 1931, pa čebele itak zanesejo in pokrijejo tudi trotovino v medišču.

Tako odstranimo sate s trotovino iz plodišča brez nasilja in imamo jeseni brezhibno satje v plodišču, kar je po-goj za uspešno čebelarjenje.

Čebelar ne sme pozabiti, da odvisi zarod čebel v enaki meri od vrlin trota kakor od vrlin matice. Ako trpi v panju staro čebelno satje, so slabše razvite tiste čebele, ki se izležejo iz že močno zoženih celic, torej le del njih. Če pa trpi v panju staro trotje satje, ni iz-ključeno, da s tem škoduje ne le zarodu tega panja, ampak tudi zarodu drugih

družin, saj opraše troti dostikrat mlade matice sosednjih panjev, ne pa domače.

Ni nam znano, kateri činitelji so od-ločilni pri izberi tistega edinega trota izmed tisočerih, ki naj opraši matico. Vendar je upravičeno mnenje, da zmaga oni trot, ki najdlje zasleduje matico, najsi bo v daljavo ali višino. Pri tem pa ne odločuje velikost, ker je lahko mal slabo razvit trot iz zožene stare celice urnejši. Jasno pa je, da tak manjši trot ne more biti oče čvrstega potomstva. Menim tedaj, da moramo zato stremeti, da bodo naši troti primerno veliki. Ako opazujemo širino in globino trotjih celic v kranjiču, vidimo, da so bolj glo-boke nego morajo biti v panju s pre-mičnim delom, ako je trotovina na istem delu sata pri dveh sosednjih satih. Zato pa vidimo, da že čebele same v A Ž panju s tem računajo. Če pogledamo v panj od zadaj, vidimo, da je trotovina na istem mestu, n. pr. spodaj in zadaj, izmenoma na vsakem drugem satu. Po-gostokrat so celò čebelne celice na satu, ki je poleg trotovine, skoraj do satnice objedene, samo da je dovolj prostora za globokejšo trotje celice.

Če tedaj čebelar satje prestavlja na drugo mesto, mora paziti, da ne pride trotovina k trotovini. V tem primeru je trotovina uničena, ker je v ulicah premalo prostora za kretanje čebel in za trotjo zalego. Dobro je, da damo med dva sata s trotovino satnico ali vsaj iz-delan sat s krajšimi čebelnimi celicami.

Samo po sebi je umevno, da ne sme biti trotovina več stara kakor eno po-letno dobo. Jeseni spada tak sat v kotel za kuhanje voska.

Voda in čebele

J. Mayer — Dob.

Kakor povsod v naravi, tako ima voda tudi pri čebelah veliko in važno vlogo. Ne-verjetne množine je nanosijo v panj že v medecini, ki včasih vsebuje do 80 in še več odstotkov same vode. Kljub temu iščejo čebele tudi samo čisto vodo ter jo velike količine znosijo v panj. Ali ste že videli živo, skoroda roju podobno sliko, kadar po-sije sonce na mokro travo po pohlevnem pomladanskem dežju? Vsa okolica čebel-njaka je tedaj polna čebel, srebajočih de-ževne od sonca ogrete kapljice. Vsaka travna bilka ima svojega krilatega gosta, po listih vrtnic in cvetlic posedajo in tudi

po sočivju jih je vse polno, vse pa hite nabirati neobhodno potrebno vodo.

Posebno spomladi potrebujejo panji mnogo vode. V satovju so še razmeroma velike zaloge medu iz prejšnjega leta. Ves ta med vsebuje le neobhodno potrebno količino vode, ki pa je izredno majhna in meni se vidi tak med nekako kondenziran — zgoščen. Velik del te medene zaloge je pa še strjen, kristaliziran. Kadar čebele med porabljaajo, da iz njega pripravljajo potrebno hrano, ga morajo najprej „omehčati“ z vodo, da postane tekoč in zopet poraben.

Gotovo je že marsikdo od vas našel pri spomladnem čiščenju na dnu panja bela zrna, male bele kristalčke. Ali ste se zanimali, kaj so ta zrna in zakaj leže na dnu panja?

Kadar namreč čebele prezimujejo, sedijo prav za prav na praznem satju, mi pravimo, da sedijo „na gorkem“. Okrog njih, ali pri AŽ panju nad njimi in še več za njimi, pa je medena zimska zaloga. Vse gnezdo se polagoma premika od žrela, kakor pač ginevajo medeni zakladi. Mnogo medu je bilo na jesen nepokritega, vendar so ga čebele čez zimo porabile in spomladi je v panju izvečine le še pokrit zgoščen ali celo strjen med. Res da nateguje odkrit med vlago in zrak in res je tudi, da postane strjen med zaradi toplotnega vpliva v gnezdu zopet tekoč, vendar so nekatere vrste silno „trdovratne“ in le s težavo zopet „zvođenijo“ — postanejo tekoče. Ker ob neugodnem vremenu čebele ne dobijo vode od zunaj, ne morejo porabljati tega strjenega medu in zmečejo večje kristale, ki jim niso kos, kar na dno panja. Zato mnogi napredni čebelarji zazimujejo čebele na sladkorju, na pomlad pa jim dodajajo rezervno satje s strjenim medom. Preden pa ga dajo v panj, razprskajo z yilicami pokrovce in poškrope ves sat z mlačno vodo.

Posebno mnogo vode potrebujejo čebele, kadar gojijo zalego. Že ob prvem pomladnem izletu nanosijo čebele veliko vode v panj, da jo imajo za „mehčanje“ medu. Kmalu pa zahteva mlada zalega obilico hrane in takrat opazujemo, da izletavajo čebele dan za dnem po vodo. Pa se prav nič ne ozirajo, kakšno je vreme. Nujna potreba po vodi jih žene iz panja in mnogo se jih ne vrne več vanj. Ali res ne bi mogli pomagati tem panjem?

V mnogih naprednejših deželah pokladajo čebelarji vodo v panje. Posebno švicarji, ki je njih dežela podvržena velikim

spomladanskim vremenskimi izpremembam, so začeli sistematično podajati panjem vodo. Namesto velikega pitalnika, ki ga rabijo jeseni za dodajanje zimske zaloge, porinejo pod satje ozek majhen pitalnik s čisto, malo ogreto vodo. Mnogokrat je tak pitalnik stalno nameščen za okencem. Za okence pride majhna stekleničica, ki jo od časa do časa napolnijo s svežo vodo. Dolgoletne poizkušnje so pokazale:

1. da morajo vodo mnogokrat menjavati, ker prestane vode čebele ne sprejemajo;

2. čebele rajši sprejemajo mlačno svežo vodo, kot mrzlo;

3. vode ne smejo sladiti, ker bi sicer čebele izletavale.

Dobroto takega dodajanja vode v panj sem imel priliko letos preizkusiti v lastnem čebelnjaku. Zaradi lepih dni v sušcu so čebele zelo izletavale in so gojile mnogo zalege. Pa se je letošnja velika noč odela v pravcati zimski plašč, sneg je ležal na debelo in snežilo je še venomer. Čebele se niso ozirale ne na mraz ne na sneg; izletavale so iz panjev proti napajalniku, a nobena ga ni dosegla. V mrzlem zimskem dihu so otrpnile in je bil sneg med čebelnjakom in napajalnikom dobesedno posut z mrtvimi čebelami. Že prvi dan sem videl veliko stisko za vodo v panjih in še večjo škodo zaradi izgube čebel. Takoj sem vse pitalnike namestil v panje in jih napolnil s svežo mlačno vodo. Za panje male mere nimam priročnih pitalnikov, zato sem tem panjem kar pri žrelu vbrizgal malo vode. Uspeh je bil povsod presenetljiv: Iz panjev, ki sem jim dal vode, ni izletela skoraj nobena čebela več. Prvi dan so AŽ panji porabili povprečno po 1½ decilitra vode, poznejše dni nekoliko manj, nekako okrog 1 deciliter. Panjem male mere sem moral dnevno večkrat vbrizgavati vodo skozi žrelo. Tudi pri teh čebele niso več izletavale, ali vsaj ne tako močno. Enemu panju pa namenoma nisem dal vode — izgubil je mnogo čebel in se potem dolgo ni mogel opomoči.

Ker potrebujejo čebele zelo mnogo vode, je pač umestno, da stoji pri vsakem čebelnjaku primeren napajalnik. V zadnjih letih sem prišel do marsikaterega čebelnjaka, videl sem dobre napajalnike in slabe, prenmogokrat pa nobenega. Ponajveč jih je zelo preprostih; malo leseno koritce, ki je napolnjeno z mahom in vodo. Mnogi postavijo v to koritce še zelenko s svežo vodo, da polagoma odteka v koritce, kolikor je pač čebele porabijo ali kolikor je izhlapi.

Ni slab tak napajalnik, dasi ne ustreza zdravstvenim načelom, ker preti čebelar nevarnost, da z vodo raznašajo kužne bolezni (n. pr. noseemo).

Eno hibo pa imajo vsi taki napajalniki — očistiti jih je treba vsaj enkrat tedensko in tega naši čebelarji ne delajo! Primerilo se mi je celo, da je čebelar pokazal na napajalnik, češ, v začetku so ga še nekako obletavale in uporabljale, sedaj ga pa niti ne povohajo več. En sam pogled na napajalnik mi je pojasnil, zakaj ga čebele ne uporabljajo. Mah je bil star, ob straneh so se začele razvijati vodne alge. Voda je imela duh po trhlem lesu, dasi je bila v poveznjeni zelenki popolnoma sveža voda. Zato bi skoro svetoval: proč s takimi napajalniki! Napravite si napajalnik na tekočo vodo, ki ne stane nič več truda, nič več dela in tudi ne več denarja, pa vendar ustreza vsem potrebam in zahtevam. Prav lepo in nazorno je opisan tak napajalnik v Jugovi knjigi „Praktični čebelar“ na strani 157. Vsak količjak spreten čebelar ga lahko sam naredi. In s kakšnim zanimanjem boste lahko opazovali življenje in delovanje čebel pri napajalniku! Koliko zanimivega in poučnega se tu doživi! Obilno je poplačana vsakdanja skrb, da napajalnik pravilno in brezhibno deluje. In brezhibno mora ves čas delovati, da nikdar ne usahne voda, ker potem je čebele težko zopet privaditi na napajališče.

Pa tudi sicer je voda potrebna pri opravljanju čebel. Mrzla voda je zelo dobra, kadar se roj suče visoko v zraku in bi čebele lahko sedle previsoko. Drobne kapljice v obliki dežja, ki jih sipljejo brizgalke z vrha na roj, ga kmalu pritisnejo k tlom in prisilijo, da se naglo zbere kje nižje. Pa preden ogrebemo roj, je tudi dobro in umestno, da ga malo poškopimo z mrzlo vodo; mnogo hitreje in zanesljiveje se zberejo čebele v panju ali v ogrebniku. Naj je panj še tako razburjen, naj se čebele še tako zaletavajo, prha mrzlih drobnih kapljiv jih kmalu pomiri.

Čebelarjenje s kranjiči

Gorenjec.

(Dalje.)

Ako sem vse drugo pisal zastonj, vem, da mi bodo za ta zadnji nasvet hvaležni čebelarji s kranjiči, ker opisani prašilniki so preprosti, poceni in, kar je glavno, tudi dobri.

Od društva določen je sicer boljši, ali vsak čebelar si ga sam ne more narediti; da bi ga pa kupil, pa nima vsak denarja, zato sem ga opisal. Tudi v sklad z A. Ž. panjem se da spraviti, samo te razlike je treba, da so deščice dolge samo 18 cm in mesto s 3 oziroma z 2 ga opremimo s 4 sati. Satnik A. Ž. panja pregradimo pokonci z letvico, nato pa naredimo v sredini in pri vrhu pokončnih letvic primerne zareze in potisnemo v satnike 4 sate. Še boljše pa je, ako je prašilnik toliko daljši, da gresta vanj po 2 sata dolga 38 cm in visoka 12 cm. Prednost teh bi bila v tem, da jih lahko porabimo v A. Ž. panjih za roje. Če nimamo denarja za satnice, še stranske in spodnje letvice, pribijemo in sat imamo izdelan do polovice, drugo polovico pa bo naredil roj tudi dobro, ako je zgornji del lepo raven.

Ko imamo kranjiča v več nadstropjih in matice sprašene, je pomnožitev panjev enostavna. Če se bojimo, da bi se v kakega nabasalo preveč pašnih čebel, jih deževnega dne ločimo in odnesemo za nekaj časa od doma, damo jim matice in stvar je narejena. Te vrste čebelarjenje s kranjiči je veliko boljše kot pa na roje: treba ni zmeraj čakati rojev, družine so ob glavni paši močne, in pa nikoli nimamo toliko slabičev. Ako nam sredi paše kateri roji, in ima več navezb, je najbolje, da eno ali dve vzamemo dol in vanj vsadimo roj. To naredimo po velikosti roja. Imamo pa za pomnožitev kranjičev še en način, ki je najboljši po zatrdilu našega vzornika Janše. Jaz ga v kranjičih še nisem preizkušal; toda v A. Ž. se mi je obnesel zelo dobro. Ako se je pripravil panj na roj, sem mu vzel vso zalego in jo dal drugemu slabejšemu, prvemu pa dal satje iz medišča kamor sem dal zalego. Samo pri kranjičih je delo bolj zamudno, ker čebele ne gredo rade s satja, omesti jih pa ne moremo, toda z nekoliko potrpljenja se pa tudi to naredi.

Vsi ti recepti so že davno znani, bo mislil kdo. So, res je to, res je pa tudi, da so že pozabljeni in nihče več po njih ne čebelari. Mislil sem z njihovo obnovitvijo, ker sem jih sam preskusil, da so dobri, samo naše Gorenjce opozoriti, da ni treba samo zdihovati in misliti, da je edino zveličavno, poslušati čebelarski zvon, ki poje: „Med, med in še med.“ Bo mogoče še bolje, ako včasih zapoje: „Med, roj, matica, kranjiček.“ Vse lahko prodamo in naše čebelarske mošnjice ne bodo tako suhe kot so danes. Jaz sem lani tako ravnal in ni mi žal, tudi jaz sem v začetku leta mislil samo na

med, toda ker sem videl, da ga zopet ne bo, sem začel čebelariti na živo blago. Samo zato se imam zahvaliti, da je moja čebelarska bilanca aktivna in ne pasivna, kakor so letos po večini vse slovenskih čebelarjev. Resnici na ljubo moram povedati, da to ni bilo samo lani, ker za vsako stvar mora imeti človek malo vaje in tudi pripomočkov, da se kaj doseže. Zato moram tudi povedati, kaj vse sem počel po uničenju kranjičev in tudi priznati, da me je ravno to delo opomnilo, da so za nas Slovence kranjiči neobhodno potrebni. Da sem imel lani še toliko kranjičev kot žnideršičevcev — teh imam 50 — bi bila letina zame ne le dobra, ampak izborna, pa četudi kdo maje z glavo. Jaz sem bil lani zadovoljen, čebele pa tudi, čeprav so bile nakrmljene z denaturiranim sladkorjem. Iz svojega nisem dal niti ficka, še ostalo mi je precej od čebel za letos, ako bi bilo, kar pa Bog ne daj, še slabše.

Po uničenju kranjičev sem začel vzrejati matice. Ker sem jih vzredil zase preveč, sem jih prodajal. Delal sem razne vrste in mere prašilnike. Imam jih po nekaj toliko vrst, da oče pravi, da lahko vsak čas otvorim razstavo zanje. Obdržal sem samo dve vrsti, to, ki sem jo omenil in one na 3 A. Ž. sate. Boljši so zadnji, samo malo preveč živali pogoltnejo v primeri s prvimi. Toda obdržal bom obojne, ker so primerni za skupno čebelarjenje. Mali so pripravi za prašenje, večji pa za primer, če matic ne morem takoj oddati; tudi prezimujem jih v njih. Večje lahko spremenim brez posebnih priprav tudi za čebelarjenje na roje in na med. Ako odstranim srednjo desko, pa imam panj na sedem satov. Ker ima v stropu vdelano tudi matično rešetko, mu lahko naveznem enako medišče.

Iz povedanega lahko vsak povzame, da sem delal s čebelami že vseh vrst kome-dije. Tudi pri A. Ž. panjih sem ustrelil že marsikaterega kozla, ki mu strel ni bil namenjen, kakor se večkrat izrazi g. Rojina. Tudi njemu se imam zahvaliti za veliko čebelarsko resnico, ki jo je nekoč izrekel. To je bilo še v Šmartnem pri Kranju. Na moje pripovedovanje, oziroma bahanje, kako imeniti čebelnjak mislim narediti, je rekel: „Veš kaj fantič, na čebelnik prav nič ne glej, le to glej, da boš v panjih kaj imel.“ Za te besede se mu zahvaljujem, ker jih danes, po 15 letih, šele vem ceniti. Pozabil jih nisem in jih ne bom nikoli. Na posebno lepoto čebelnjaka res potem nisem gledal. Če pa sem imel slabe panje, takoj

so mi prišle njegove besede na misel, zato še enkrat hvala zanje.

Ker se ravno spominjam Rojine, moram opozoriti še na nekaj. Omeniti moram še eno stvar, katero bomo pogrešali, če nam Rojino žolč premaga: domačnost njegovega pisanja. Vselej ko dobim Čebelarja v roke, prvo pogledam, kje so njegovi „Spomini“. Ako jih ni, je pol veselja proč. Za nas preproste čebelarje največ zaleže pisanje njegovega načina. Kaj pomaga, ako kdo piše tako in tako naredi. Nič! Kadar pa beremo: takole sem naredil in obneslo se je dobro ali slabo, vidimo kar v duhu čebelarja, kako se veseli uspeha ali pa ga gledamo, kako je razočaran, ker se mu ni obneslo. To je kakor po pogovoru: „Besede mičejo, zgledi vlečejo“. Ako izostanejo članki, katere preveva duh lastnihkušenj in zgledov pisateljevih, bo „Čebelar“ pust in prazen; njegovega prihoda bo vesel malokdo. In ravno zavoljo želje, da bi „Čebelarjeve“ članke spremljal duh našega dela pri čebelah, sem se lotil tega pisanja. Je na več krajih pomanjkljivo, ker vsak ne zna povezati svojih misli v lepo obliko. Pisal sem pač kakor mi je narekovala čebelarska duša in spomin na moje 20 letno čebelarjenje. Zadnjo sodbo pa prepuščam g. uredniku.

Da se naslovu ne izneverim, moram ročnost in vrline kranjiča omeniti še v drugih ozirih, kakor je, recimo, potovanje v ajdovo pašo. Da močan kranjič, ki ima še navezbo, ne nabere nič manj kot srednje močan A. Ž. panj, mi bo potrdil vsak, kdor ima v tem izkušnje, stroškov pa bo z njim polovico manj. Ko pa pripeljemo čebele domov, bomo s takimi dobrimi kranjiči tudi lahko izvršili zanimljenje čebel tako, da bo upravičeno upanje, da bodo čebele drugo pomlad kos nalogi, ki jih čaka. V primeru, da nam kateri A. Ž. panj opeša, ne bomo nikdar v zadregi. Združevanje se takrat ne obnese in tudi ni potrebno. Vse take oslabele žnideršičevce zaznamuj že ko jih nakladaš za pót iz paše. Spoznaš jih kar po tem, da so lahki. Doma jih deni ob stran, na drugo vrsto A. Ž. panjev pa naloži močne kranjiče z navezbo. V ta namen izberi najtežje. Ko se žival malo umiri, in zalega v kranjičih poleže, podri najprvo A. Ž. panj. Ako misliš, da je matica dobra, deni jo z nekoliko sati vred v oddelek za matice, seveda s čebelami vred. Navadno pa vseh čebel ne bo veliko preveč za prašilčka. Nato prazno in manjkajoče satje nadomestimo iz medišča močnih panjev, zato,

da bo v njih tudi med. Nato za podiranje odločenega kranjiča umaknemo, na njegovo mesto pa denemo pripravljenega žnideršiča. Žival bo v novi panj šla rada, samo treba je kranjiča obrniti na hrbet, odzvzeti mu dno, po stranicah malo trkati, pa se vsuje procesija v novi panj. Živali bo navadno dovolj, če smo izbrali močnega kranjiča. Zmešnjave in ropanja nič, kot se rado zgodi pri dodajanju čebel. Družina se v nekoliko urah tako umiri, da niti ne veš, da je bila preseljena. Medeno satje, ki ostane v kranjiču, boš porabil lahko, ako ga ne misliš prodati. Panj lepo zabij in spravi. Spomladi, če bo kateremu A. Ž. panju manjkalo hrane, odreži dva sata, prireži jih v satnik in zamenjaj s praznim satom. Seveda moraš pribiti na vsako stran satnika dvojico letvic, da se satje ne nagne iz satnika, dokler ga čebele ne pritrdijo. Da so taka dela za žnideršičevce koristna, mislim, da bo pritrdil vsak. Panj naselimo z dobro družino z majhnim trudom, hrano mu dodaš brez vznemirjenja, kar je važno, da kaj zaleže, navsezadnje pa še povečamo zalogo satja. Seveda se tudi z eksportnimi panji to še celo lepše naredi, toda če jih pa ne rabiš, kranjiče še lahko prodaš, drugih pa ne. Gledati pa moramo pri čebelarstvu zmeraj, kaj se lažje proda, ako imamo zase preveč.

Jaz sem se s takimi deli ukvarjal že večkrat, samo da sem moral čebele izprostiti pri drugih čebelarjih, ko so podirali kranjiče, prosjačenje pa je poniževalno. Bolje je, da imaš sam nekaj kranjičev, še boljše zate, če jih ne potrebuješ za take namene, da jih nekaj prodaš. Mislim, da se denarja nihče ne brani.

Moja misel je, da z veliko večjim veseljem čebelari tisti, ki večkrat kaj proda. Če pa delamo samo na med, pa pretečejo lahko leta, kot ravno sedaj, da ne prodamo niti za dinar. Pa še ena je: navadno gremo v takih letih s številom panjev navzdol. Ko srečno prijadramo do dobre letine, pa zopet zamašimo luknje. Potem pa jih spet delamo... Tako ne izkoristimo niti tega, kar bi lahko. Zato bo vsak lahko uvidel, da jaz ne pišem samo zato, da bi povelil po pozabljeni kranjski panj in da bi škodil A. Ž. panju. Oh ne, ravno nasprotno! Moja želja je, da s kranjiči, oziroma z njih pomočjo obdržimo A. Ž. panje vedno sposobne za izrabo vsake priložnosti, da pokažejo, kaj zmorejo.

Ker takih spisov „Čebelar“ vidi malo, se je moj spis naredil že kar predolg. Kljub

temu moram dodati še eno novo misel potrpežljivemu papirju, ki pa bo izključno za kranjičarje.

Kranjič je premajhen, to sem skusil sam, večjega narediti ne smemo zaradi trgovine. Kaj ko bi delali tako, da bi zmeraj imeli po dva združena? Prvo leto bi roj bil samo v enem, se reče, ako bi mu zadoštoval. Kakor hitro pa bi videli, da je premajhen — kar še enega nanj. Ugovarjal bo kdo: „Kaj pa potem s kupčijo, ali bom dal dva za enega?“ Ne, ne! bratec čebelarški, tako pa nisem mislil, saj boš čebelaril tako kot z žnideršičevcem. Jeseni boš vzel navezbe doli, ali pa odstranil spodnjega, če bi imel premalo medu za prezimljenje. Spomladi prodaj kar je preveč, ostale pa prestavi (kakor A. Ž.) z navezbami, katere si jeseni vzel doli. Nekaj mešanega satja, če je bila prej letina dobra, prej izreži, nekaj pa daj panju nazaj. Posebno močnim bi navezbo pustili kar vso zimo gori. Posledice takega postopka bi bili močni roji in jeseni več medu. Panj bi spomladi po prestavljanju, posebno ako bi bilo satje medeno, tako izvrstno napredoval, da bi se čudili. Roji bi ne bili nič kasnejši, pač pa večji. To mislim poskusiti še letos, kakšen bo uspeh, bom povedal, naj bo dober ali slab. Slabši biti ne more, ker bodo družine močnejše, edino pregledovanje bo malo nerodnejše.

Uspeh mora biti že zato, ker matica ne bo vsega satja zaleгла, ker bo panj večji. Lahko mu pa zgornji del enostavno določimo samo za med. Na veho pritrdimo rešetko, pa je. To bi bilo potrebno ob srednji paši, ob dobri pa bodo že čebele omejile zalego na spodnji panj. Čebelarji, poskusite in tudi poročajte, kako se bo obneslo!

Samo nekaj malega bo treba dodati zgornjemu panju zaradi trdnosti in zaradi čebel, da jih ne bomo dražili z zabijanjem žeblicev. Pri zadnji in sprednji končnici bi na stranice takoj pri dnu (ker dna zgornji panj nima) pribili po eno, kake 4 cm široko letvo, dolgo pa po notranji širini panja, potem pa bi dali v vsak vogel po eno kljukico. Ko bi panj naveznili, bi kljukice zasukali, pa ne bi bilo razbijanja.

Ne bi vam priporočal, dragi čebelarji, tega, ko bi podobno že sam ne bil delal in se prepričal, da je dobro. Že samo to, da dobimo močne roje, je vredno dela, da medu, ki ga bo jeseni več, niti ne omenjam. Kranjič pri današnji meri ne more imeti medu, razen ob prav dobri jesenski paši. V tako povečanem pa bo ostalo še iz dobe

pred rojenjem precej medu. Izkoristile bodo čebele najboljše dni v letu, namesto da lenarijo in čakajo, kdaj bodo izrojile. Zakaj pa je A. Ž. panj dober za donos medu? Zato ker je velik! Zmanjšajmo ga do kranjičeve mere, pa bo jeseni tudi suh in konec bo njegove slave, kakor je kranjičeve, kar se medovitosti tiče.

Še eno veliko prednost bi imel tako povečani kranjič. Vsak, kdor je imel A. Ž. panje in kranjiče skupaj, ve, da postanejo zadnji pogostokrat žrtev roparic iz velikih panjev, kar je umevno. Pri njih žrelah ni takega odpora kot bi moral biti pri navalu močnih nanje. Izpraznijo nam drugega za drugim, da niti ne vemo kdaj. Pa si navadno mislimo: „Proč z njimi, saj tako nimam drugega od njih kot škodo.“ To bi pri povečanem panju odpadlo, ker bi bila družina po številu enako močna družini v A. Ž.

panju. Obudil sem, mislim, dovolj veselja za čebelarstvo s kranjskim panjem ob strani A. Ž. panja. Zbudili se nam bodo, ko bomo brali te vrstice, tudi spomini na naš začetek čebelarjenja. Saj nas je navdušil za to panogo ravno pogled na snežnobelo satje v kranjiču, vsaj take, ki so kos idealista. Čebelarji materialisti pa so itak že v začetku zapisani smrti. Sicer se od samih idealov ne bomo mogli živeti, tudi kaj dohodkov mora biti, ali zgolj pohlep po denarju bi naša čebelarstva uničil v kratkem času.

Pripomba uredništva. Članek objavljamo prav z veseljem, ker je v njem mnogo dobrih misli in pametnih nasvetov. Spisal ga je priprost gorenjski čebelar. Veselilo bi nas, če se še kaj oglasi; posebno čebelarji kranjičarji mu bodo hvaležni.

Čebelnjak v Bašlju pod Storžičem — delo kranjske podružnice

Kakor posnamemo iz poročila občnega zbora je kranjska podružnica zgradila preteklo leto svoj prvi čebelnjak na lastnem

Čebelnjak je, kakor se vidi na sliki izredno lepo in praktično izdelan, krit z opeko in dolg je 12 m, širok pa 3 m. V njem je prostora za 90 AŽ. panjev. Lega čebelnjaka je prav srečno zbrana. Vse gozdnato vznožje Storžiča, od Preddvora do ponosnega Trstenika, je zelo gosto poraščeno s prvim kostanjem.



zemljišču, nad prijazno vasico Bašelj pod idiličnim Storžičem, da bodo člani mogli izkoriščati zgodnjo pomladansko in poznejšo kostanjevo pašo.

Posebne zasluge za postavitve čebelnjaka imajo predvsem naš predsednik g. Japelj in g. Ivan Savnik, veletrgovec v Kranju, ki je s svojo znano velikodušnostjo priskočil z

brezobrestnim posojilom na pomoč, da smo z graditvijo lahko pričeli in stavbo tudi dovršili.

Svečana izročitev čebelnjaka svojemu namenu je bila v nedeljo, dne 6. junija 1937

popoldne. Čebelnjak je na prošnjo odbora blagoslovil na čast čebelarskemu patronu sv. Ambrožu č. g. župnik Sitar iz Preddvora, ki je naši prošnji ustregel z izrednim veseljem.

R.

Bilanca Društvene Čebelarne dne 31. decembra 1937

Imovina	Din	p	Din	p	Dolg	Din	p	Din	p
Gotovina v blagajni .			12.456	75	Upniki:				
Vloga v podružnici					razni dobavitelji . . .	22.493	75		
P. H. v Ljubljani . . .			7.030	65	Sklad za Janšev dom	25.000	—	47.493	75
Vloga v Mestni hranilnici v Ljubljani . .			40	—	Premoženje:				
Zaloga blaga			220.305	15	prenos iz leta 1936 .	243.444	—		
Dolžniki			28.661	20	dobiček v letu 1937 .	26.560	—	260.000	—
Inventar:									
prodajalne	30.000	—							
satnišnice	9.000	—	39.000	—					
			307.493	75				307.493	75

Račun izgube in dobička dne 31. decembra 1937

Izguba	Din	p	Din	p	Dobiček	Din	p	Din	p
Trgovski stroški:					Kosmati dohodek pri				
plače	44.937	—			prodaji blaga			99.229	45
davščine	1.599	—			Obresti in popusti . .			299	50
zavaroval. za uslužbence	4.458	25							
zavarovaln. za blago in zoper vlom	1.106	—							
ceniki, oglasi in reklama	3.493	—							
kurjava, razsvetljava in vodarina	2.225	50							
poprava inventarja in adaptacije	1.307	25							
pristojbine za „Žvezo trgovcev“, za telefon in P. H.	1.368	20							
ostali mali izdatki . .	5.627	50	66.121	70					
Odpis od vrednosti inventarja			5.757	—					
Nabava omota za nadrobno prodajo . . .			1.090	25					
Dobiček v letu 1937			26.560	—					
			99.528	95				99.528	95

V Ljubljani, dne 15. januarja 1938.

Vodja: Adolf Arko l. r.

Pregledala in v redu našla: Ivan Šmajdek l. r., Ivo Verbič l. r.

Korist čebelarske organizacije uvidevajo sedaj tudi tisti čebelarji, ki o čebelarskih podružnicah sicer ničesar nočejo vedeti. Lani, ko so bile njih čebele suhe, so se spomnili društva. Sladkor jim diši! Praviloma bi morali take po sili člane odklanjati, toda naše podružnice jih bodo vseeno

sprejele, ker se jim smilijo njih lačne čebele. Morda jih bo lanska letina spametovala?

Da izboljšajo pašo na Češkoslovaškem so lani čebelarji posadili 57.183 dreves in 51.712 grmičev. Za setev medecih rastlin so porabili 21.539 kg semen.

OPAZOVALNE POSTAJE

December je obdržal svoj zimski značaj. Prva polovica meseca je bila razmeroma topla in deževna in tako izkazuje nad polovico postaj zelo visoko število deževnih dni. Zadnji dnevi prve mesečne polovice so nam prinesli zopet hladnejše vreme, povsod je zapadel visok sneg, ki je obležal ves mesec. Druga polovica nam je prinesla lepe dneve in z njimi tudi mraz, ki se je stopnjeval od dne do dne. Tik pred prazniki je pritisnil pravcati sibirski mraz in ta je pritisnil srednjo mesečno toplino na $-0^{\circ}12^{\circ}\text{C}$, kar je za 13 stotink stopinje pod dolgoletno normalno toplino naših krajev.

Kjer stoje čebelnjaki v senčnih legah, je bil ves mesec brez izletnih dni. Nekatere srečnejše postaje pa so imele 4. in 5. decembra lepo vreme in takrat so se panji izborno prašili. V splošnem prezimujejo čebele zelo dobro in zadovoljno šumenje zimskega počitka sliši le prav pazljivo čebelarjevo uho. Mnogo nadlog nam delajo sinice, ki letos prav nadležno stikajo okrog čebelnjakov in motijo čebelni zimski mir. Previdni čebelarji so razmestili po vrtu malo proč od čebelnjakov kosce loja, kjer si te prekornostne ptice lahko tešijo svojo lakoto.

Mesečni pregled za december 1937

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže									Toplina zraka			Dni je bilo							
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- cobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snježnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini dkg						pri- dobil	po- rabil	dkg dne	C°										
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	25	20	30	—	75	—	—	+10	-12	+ 0.04	3	4	3	17	11	3	—
Breg-Križe	483	—	—	—	20	20	20	—	60	—	—	+ 5	-11	- 1.62	—	11	4	19	8	4	1
Kranj	385	—	—	—	20	25	30	—	75	—	—	+15	-13	+ 0.70	5	10	5	16	9	6	13
Virmaše - škofja Loka .	361	—	—	—	20	20	30	—	70	—	—	+ 9	-10	+ 0.80	4	6	7	17	11	3	14
Tacen-šmarna gora . .	314	—	—	—	—	100	—	—	100	—	—	+ 9	-10	+ 0.20	2	5	5	22	4	4	7
Barje	289	—	—	—	25	25	20	—	70	—	—	+11	-15	- 0.48	2	5	5	21	10	—	4
Dob	305	—	—	—	20	20	25	—	65	—	—	+ 9	-10	+ 0.63	—	10	4	23	5	3	1
Rova	350	—	—	—	15	10	10	—	35	—	—	+10	-10	+ 0.59	1	6	7	14	9	8	4
Mekinje	415	—	—	—	40	30	20	—	90	—	—	+11	-11	+ 0.32	3	9	5	15	10	6	27
škorno-Novi kloster . .	450	—	—	—	20	15	15	—	50	—	—	+ 8	-10	+ 0.59	1	5	3	25	5	1	3
Sp. Ložnica-žalec . . .	252	—	—	—	15	20	15	—	50	—	—	+ 7	-13	- 1.58	2	6	6	12	18	1	10
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	—	—	25	—	25	—	—	+10	-15	- 1.45	—	2	11	13	8	10	4
Muta	387	—	—	—	—	—	50	—	50	—	—	+10	-17	- 2.24	—	3	11	15	12	4	14
Sv. Duh - Selnica . . .	536	—	—	—	20	15	20	—	55	—	—	+ 4	-14	- 1.20	—	1	10	17	14	—	14
Studenci-Maribor . . .	265	—	—	—	20	25	35	—	80	—	—	+10	-14	- 0.67	1	7	7	16	7	8	11
Cezanjevci	182	—	—	—	30	20	50	—	100	—	—	+ 9	-11	- 0.40	—	11	5	17	10	4	19
Nedeljica-Turnišče . .	170	—	—	—	—	—	25	—	25	—	—	+12	-11	+ 1.19	2	8	6	20	6	5	12
žetale-Rogatec	322	—	—	—	10	10	20	—	40	—	—	+10	-10	+ 1.43	—	5	7	18	10	3	16
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	20	20	10	—	50	—	—	+12	-15	+ 1.01	2	7	7	22	7	2	11
Kozje	307	—	—	—	20	15	15	—	50	—	—	+ 9	-10	+ 1.46	—	4	11	22	9	—	10
Krško-Videm	168	—	—	—	30	40	40	—	110	—	—	+ 7	- 8	+ 0.22	—	10	9	19	6	6	15
Zakot-Brežice	156	—	—	—	10	20	15	—	45	—	—	+ 7	- 8	+ 0.53	—	3	4	15	16	—	17
Toplice-Dol.	179	—	—	—	—	25	20	—	45	—	—	+10	-10	- 0.01	—	10	7	24	2	5	13
Krka	300	—	—	—	30	5	30	—	65	—	—	+ 8	-10	+ 0.80	3	6	5	26	5	—	20
Št. Janž-Dol.	347	—	—	—	30	40	40	—	110	—	—	+10	-14	- 1.45	1	8	7	19	12	—	9
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+11	-15	- 1.00	1	4	5	27	2	2	3
Cerknica	575	—	—	—	10	20	15	—	45	—	—	+12	-16	- 0.88	2	9	7	17	11	3	18
Sv. Gregor-Ortnek . .	736	—	—	—	15	20	20	—	55	—	—	+10	-13	- 1.11	4	9	8	21	5	5	20
Novo mesto	180	—	—	—	45	—	25	—	70	—	—	+10	-11	- 0.16	1	7	10	19	8	4	6
šmarjeta	375	—	—	—	20	20	10	—	50	—	—	+17	-10	+ 0.61	4	12	11	18	2	11	31
Valpča vas	280	—	—	—	10	10	15	—	35	—	—	+10	-10	- 0.58	—	—	4	13	18	—	8

Vsi panji so AŽ sestava.

Kotiček za radovedneže

1. Nekdo mi je ponudil satje iz 43 kranjičev, ki so mu lansko zimo pomrli. Satje in mrtve čebele je pustil čez leto kar v panjih, pa se bojim, da bodo voščine že črvice. Po čim naj plačam tako blago? J. W. v L.

Kar naredite križ čez to kupčijo! To, kar bi vam čebelar dobavil, bi bila zmes mrtvih čebel, zapredkov vešče, odpadkov črvov in ostankov satja. Še zastonj bi takega blaga ne marali. Če pa našim besedam ne zaupate, naj vam prodajalec pošlje vsebino enega kranjiča, pa se boste sami prepričali. Kako naj vam povemo ceno za mačka v vreči?

2. Kakšno mero morajo imeti kranjiči velike mere in koliko satja morajo imeti dodelanega jeseni in koliko medu morajo imeti, da dobro prezimijo. Š. I. T. p. V.

Veliki kranjiči — Janševe mere — so 79 cm (2½ čevlja) dolgi, 37 cm (14 palcev) široki in 16 cm (6 palcev) visoki, vse to znotraj merjeno. Prostornina takih kranjičev je velika, nič manjša kakor plodišča A. Ž. panja. Pri Janševem panju znaša 46¼ l, pri plodišču A. Ž. panja pa malenkost nad 47 l. Za plemo — ne za kupčijo! — puščajte roje, ki imajo satja izdelanega vsaj do polovice panja. Medu morajo imeti 7–8 kg. Panj s satjem in čebelami naj tehta koncem septembra, ko že ni zalege v panju, vsaj 15 kg, boljše pa je, če je za kak kilogram težji. To so dobri plemenjaki kranjiči. Nekateri kranjičarji puščajo mnogo šibkejšje panje in jih spomladi odnesejo v resje, potem jim pa hodijo medene žlice kazat. V večnem strahu so, kdaj bodo zaškripali. Takih plemenjakov nikomur ne priporočamo. Ne boste imeli veselja z njimi, močnih rojev tudi ne, še manj pa medu.

3. Izdelal sem 2 A. Ž. panja na devet satov z dvema medišči. Pomladi hočem preseliti v ta panja čebele iz drugih panjev. Ko se dobro razvijejo, jih bom prestavil, čez 14 dni pa odprl še gornje medišče, v katerem bodo izdelani sati. Ali bom popolnoma preprečil rojenje, ko bodo imele čebele dovolj prostora na 27 satih? Ali mi priporočate take panje in kako naj v njih čebelarim? Čebel ne prevažam. J. M. N. p. Č. — Odgovor bo v prihodnji številki.

4. Tu pri nas je malo čebel. Paše ni posebne, detelje in ajde ne sejejo. Kostanja in hoje ni. Čebele so odvisne zgolj od travniških cvetlic, ki včasih mede prav dobro. Ali je pri taki paši uspešno čebelarjenje

mogoče in s koliko panji največ? F. R. v R. t.

Vaš kraj nam ni znan, zato vam ne moremo odgovoriti tako, kakor bi bilo treba. Vendar smo mnenja, da zgolj od paše na travniških cvetlicah čebele ne bodo debele. Pravite, da je ta paša samo včasih prav dobra. Začetnik ste, zato ni izključeno, da izdatnost paše napačno presoimate. Če bi bil vaš kraj dober za čebele, bi bilo v ondotnem okolišu gotovo več čebelarjev nego jih je.

Svetujemo Vam, da za sedaj ne prekoračite števila 10 panjev velike mere. V nekoliko letih se bo že pokazalo, kaj smete upati. Če bodo računi ugodni — zapisujte točno stroške in dohodke! — zvišajte število družin, toda ne čez 25 panjev. Brez dobre jesenske paše na otavi ali ajdi pa s čebelarskimi uspehi ne boste zadovoljni, in neprestana izguba pri čebelah podre veselje do čebelarstva tudi najbolj vnetemu čebelarju, zlasti dandanes, ko je tako težko za denar. Prevažanje čebel s paše v pašo, trikrat, štirikrat na leto — Bog se usmili! To ni za vsakogar, še malo pa ne za tistega, ki nima časa na kupe.

5. Stari čebelnjak nameravam podreti, na istem mestu pa postaviti novega. Povedali so mi pa, da moram prositi za stavbno dovoljenje. Doslej tega še nihče ni storil in smo svinjake, koruznjake, čebelnjake, sušilnice in druge take manjše „stavbe“ lahko postavljali po mili volji. Ali je res treba takega dovoljenja in kdo ga daje? P. Ž. R. p. K.

Pred kakimi dvema, tremi leti je res izšel zakon, ki določa tudi za gori omenjene stavbe posebno stavbno dovoljenje. Dobili ga boste pri domači občini, kateri morate poslati prošnjo z načrtom vred. V vlogi morate navesti mesto, kje nameravate postaviti čebelnjak. Občina bo bržkone odredila komisijonelni ogled, lahko pa gre tudi kar tako, brez ceremonij. Ne bo pa šlo „kar tako“ pri stroških. Prošnjo morate pravilno kolkovati, prilogo tudi, in še za ogled boste morali plačati okoli 100 din. Ne gre drugače.

6. S strahom opažam, da čebele sedaj pozimi po malem izletavajo. Nobena se ne vrne več. Sneg pred čebelnjakom je posut z mrtvimi čebelami. Na bradah in po žrelih so sledovi griže. Čebele prezimujejo večinoma na medu od solnčnic, ki so lani pri nas dale največ medu. Kaj pravite na to in kaj mi svetujete? P. Ž. Ž. v B.

Vzemite v roke knjižico prof. Verbiča o čebeljih boleznih ter preberite poglavji o griži in nosestavosti, pa boste zvedeli vse, kar morate vedeti. Bržkone bo vzrok griže med od solnčnic, ki je izredno gost in nesposoben za prezimovanje. Od tega medu dobe čebele hudo grižo. Tako so mi pravili čebelarji iz vzhodnih krajev naše domovine. Iz lastne skušnje tega ne vemo.

7. Oče mi je v oporoki zapisal 8 panjev čebel, ostalih 15 pa bratu, ki je dedoval tudi posestvo. Brat mi je odbral skoraj same slabe družine. Opozoril sem ga, da to vendar ne gre in naj mi odbere nekaj dobrih, nekaj pa slabih, sebi pa ravno tako, pa se ne zmeni za moj ugovor, češ, da v oporoki ni nič rečeno, kakšne panje mi mora dati. Kaj naj storim, da pridem do svojih pravic? C. M. v T.

Vaše stališče je pravilno! Ne gre, da bi vam brat kar svojevolsko odbral najslabše panje, zase pa pridržal same dobre. Lep brat to, ki skuša celo lastnega brata pri taki malenkosti oškodovati. Ali ni dovolj, da je dobil posestvo in še dvakrat toliko čebel kakor vi? Kaj naj storite, ni lahko svetovati! Jaz na vašem mestu bi bratu pustil še teh 8 panjev. Zanje pravdati se res ne izplača, kajti advokati bodo snedli vse čebele, vaše in bratove, morda pa še kaj več. Poskušajte z lepo doseči svojo pravico. Če to ne bo šlo, vam preostaja le še tožba. Kaj ko bi kdo izmed vaših ožjih sorodnikov ali dobrih prijateljev skušal posredovati?

8. J. R. v T. n. D. „Čebelarna“ nima na zalogi točil na 8 satov. Obrnite se do čeb. podružnice na Vrhniki. Tam so čebelarji, ki imajo taka točila. Za manjše obrate niso primerna in draga so, draga.

9. A. T. v P. g. Občina nima pravice pobirati davek od panjev, ki jih kdo pripelje v pašo. Tozadevni sklep bi morala občina izraziti v občinskem proračunu, ki ga mora poprej odobriti banska uprava. Šele potem sme občina začeti s pobiranjem davščine.

Ur.

Razveseljiv napredek

Naši društveni člani se zadnja leta prav zelo zanimajo za pravilno kuho voska. Prav pridno se udeležujejo tečajev za kuho in že mnogo jih je, ki znajo vosek mojstrsko skuhati. To vidimo zlasti na blagu, ki ga prinašajo v društveno čebelarno v zameno za satnice. Vedno več je prvovrstnega, čim dalje manj pa resnično slabega. To nas na-

vdaja z nado, da bomo polagoma tudi v kuhi voska dosegli napredek na vsej črti, zlasti če se bodo vse naše marljive podružnice zavzemale za to reč s tako vnemo, kakor se že sedaj nekatere. Vsi čebelarji, brez izjeme, morajo stremeti za tem, da se ne bo po nemarnem zavrnel niti košček satja in da bodo skuhal vosek tako, kakor je prav.

V spodbudo drugim čebelarjem objavljam imena čebelarskih podružnic in čebelarjev, ki so lani oddali D. Č. posebno lep vosek, rumene barve, čist in brez kaleža, torej „kabinetno“ blago. Morda so v D. Č. kakoga člana prezrli, kar se ob obilici dela v spomladanjih mesecih lahko pripeti. Naj nam tega ne zameri!

Izredno lep vosek, 90 kg v velikih hlebcih nam je poslal g. Franc Košak z Grosuplje. Pogled na prelepo blago je moral razveseliti slehernega čebelarja. Stric Matic, ki kuha vosek za društvene člane v satnišnici D. Č., je vosek nekako postrani opazoval in menil sam pri sebi: „Lahko Košaku doseči tako lepo barvo voska, ko ima mehko vodo na razpolago in kuha samo mlajše satje, ter preša samo enkrat. Kdor mora kuhati v trdi vodi, prešati dvakrat in dobi v kuho večinoma staro satje, ne bo nikdar pridelal zlatorumene voska, marveč oranžnega, ki pa prav nič ne zaostaja za onim.“ To moramo pri presoji voska uvaževati, če hočemo biti pravični.

Lep vosek so skuhal:

Anton Krische, šolski upravitelj, Škocjan pri Turjaku,

Alojz Kužnik, Železno,

Franc Nered, Ljubljana,

Franc Bradač, Čatež,

Jože Mule, Otok, p. Stari trg pri Rakeku,

Angela Gerl, Snežnik,

Jožef Krš, Vojnik,

Jože Kolenc, Križ pri Mirni,

Janez Polajnar, Cerklje pri Kranju,

Alojz Šeme, Žalna,

Janez Vidgaj, Primskovo, p. Šmartno na Dolenjskem,

Zavetišče — Mengeš,

Franc Hrovat, Bistričica pri Kamniku,

Martin Lovrenčec, Filovci,

Jurij Hafner, Poljana pri Prevaljah,

Josip Kobal, upravnik učit. doma, Ljubljana,

Janko Šetina, Sred. Radovica,

Franjo Praznik, Potok, p. Šmartno ob Dreti,

Franc Hleb, Šoštanj,

Čebelarstva podružnica, Zagorje,
Čebelarstva podružnica, Hrastnik,
Valentin Parkelj, Goliše,
Čebelarstva podružnica, št. Ilj-Mislinje,
Ivan Bukovec, Semič,
Miloš Napret, Šmarjeta pri Rimskih Toplicah,

Alojz Globokar, Velike Leše pri Krki,
Franc Božnar, Setnik p. Polhovgradec,
Anton Peklaj, Dobrova,
Jože Rešek, Stara Loka,
Jakob Tavčar, Sv. Lenart,
Franc Kastelic, Selo pri Grosupljem,
Andrej Košir, Podkoren,
I. Zimerman, Zidani most,
Franc Košak, Grosuplje,
Jakob Bratuša, Obrež, p. Središče ob Dravi,

Franc Horjak, Voluš,
Rudolf Vrabčič, Štalcerji,
Tomaž Prelovšek, Zlato polje,
Janez Žontar, Virmaše,
Janez Perko, Vrhpolje pri Moravčah,
Franc Zlenar, Damelj, p. Vinica pri Črnomlju,

Žnidarič, Lašič, Ivan Lovrenc, Tkalec, vsi Središče ob Dravi,
Engelsberger, Tržič,
Martin Bizjak, Šoštanj,
Ivan Zupan, Brezje pri Zagorju,
Miha Podboršek, Utik 4,

Peter Novak, Jama,
Jožef Sodja, Blejska Dobrava,
Alojzij Zavrl, Srednje Bitnje,
Dominik Kunšek, Trnovec pri Sevnici,
Jernej Petrič, Velike Lašče,
Matevž Hlebčar, Križe pri Trziču,
Lovrenc Špacapan, Novo mesto,
Očetje trapisti, Rajhenburg,
F. Križan, Sveržaki pri Metliki,
Anton Kastelic, Planina,
Franc Vršnik, Solčava,
Andrej Rozman, Podreča,
Janez Kastelic, Stična.

Vosek bomo kuhali!

okoli srede februarja. Kdor želi, da mu voščine skuhamo, naj jih pošlje Društveni Čebelarni najkasneje do 10. februarja. Poznejših pošilk ne bomo sprejemali.

Voščine morajo biti v vreči, na katero privežite košček lepenke z naslovom pošiljalca in težo voščin.

Na kuho opozarjamo zlasti čebelarje v Ljubljani in njeni bližini, pa tudi druge, ki bi voščine radi dali v kuho. Avtozvez je mnogo, zato je tudi pošiljanje voščin enostavno. Poslužite se ugodne prilike!

Društvena Čebelarna.

NAŠE PODRUŽNICE

Begunje pri Cerknici. Misel, ustanoviti v naši občini čeb. podružnico, je že precej stara. Že pred svetovno vojno, ko je bil v naši lepi vasi nadučitelj pokojni g. M. Kabaj, že takrat je on večkrat omenil podružnico, a je naletel pri starih čebelarjih na gluha ušesa. Njemu gre tudi v glavnem zasluga, da se je A.Ž. panj v našem okraju tako hitro udomačil. On je zbiral okrog sebe učence, kateri so imeli veselje do čebelarstva, in jih učil ter jim pomagal. Ker smo se vsakega dela v njegovem vzornem čebelnjaku učili tudi praktično, seveda tudi čebelji piki niso izostali. To je znal on vselej z besedami, še bolj pa s kosom medu temeljito ozdraviti. Tako je vzgojil precej čebelarjev, ki danes oskrbujejo in gojijo svoje ljubljeneke.

Razdvojenost in pomanjkanje pouka je napotilo naše fante in može, da so si lansko leto dne 29. septembra ustanovili svojo podružnico. Predsednik osrednjega društva, g. prof. Verbič, ki je prišel na ustanovni občni zbor, nam je v jedrnatih besedah pojasnil in razložil delo osrednjega društva, različna dela in opravila pri čebelarstvu ter nam z nasveti pomagal. K podružnici je pristopilo takrat 12 članov, na letošnjem občnem zboru pa še 2, tako da ima sedaj 14 agilnih članov, ki so zazimili okrog 240 panjev, večinoma same A.Ž. panje in samo

16 kranjčev. Seveda, ko bi ne bilo sladkorja, ne vem kako bi letos šlo, ker tako slabe čebelarske letine, kot je bila lanska, že starejši čebelarji ne pomnijo. Podružnica je prejela preko 800 kg sladkorja, ki ga je razdelila med člane, da so mogli vsaj nekaj družin ohraniti čez zimo. Če še letos ne bo vsaj malo boljše, se bodo številke panjev precej skrčile. Pa upajmo, da bo enkrat konec tudi slabih letin, da bomo tudi čebelarji hodili v jeseni okrog čebelnjakov vedrih lic, pa ne s steklenico sladkorne raztopine, ampak s težkimi sati medu.

Čebelarski pozdrav! Ivan Mramor, tajnik.

Podružnica Tacen pod Šmarno goro je imela občni zbor dne 26. decembra 1937.

Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika Martin Medved, za podpredsednika Franc Florjančič, za tajnika Cedilnik Viktor, za blagajnika Ivan Pangerc, za odbornike Inglič Ivan, Istenič Vinko, Zupan Jože. Za delegata za občni zbor osrednjega društva sta bila določena Martin Medved in Cedilnik Viktor.

Odbor je na prvi svoji seji dne 9. januarja 1938 sklenil uvesti mesečne sestanke, in sicer vsako prvo nedeljo v mesecu, počenši z mesecem marcem. Zbirališče ob 2. uri pri predsedniku Medvedu v Tacnu.

Sestanki so obvezni za vse člane. Vabljeni so pa tudi nečlani.

Novomeška čebelarstva podružnica je imela januarja meseca obč. zbor. Udeležba je bila bolj pičla. Iz raznih poročil je razvidno, da smo kljub slabi čebelarstvu letini nekoliko napredovali. Imeli smo dvodnevni tečaj v mesecu marcu, plačali D. C. zaostanek dolga in nakupili precej voska. Opustili smo podružnico Društvene čebelarne. Tudi več predavanj je bilo v novomeškem okraju. Imamo precej članov, ki niso članarine plačali niti v denarju niti v vosku. Obč. zbor je sklenil, da bodo še enkrat na plačilo pozvani. Če to ne bo zaleгло, bomo izterjanje poverili odvorniku in ustavili pošiljanje Slov. Čeb., kajti društvo ne more lista zastonj pošiljati, čeprav je v naši okolici toča vse pobila in tudi čebelarje težko oškodovala.

Prosili smo za podporo za stiskalnico voščin in za cenejši sladkor. Prošnji ste bili zamen, kljub temu, da so nekje obljubili, da dobimo podporo.

Smrt je pokosila dva čebelarja in to našega nepozabnega in vnetega čebelarja ter dolgoletnega člana podružnice, g. Jenka Svitoslava ter g. Sušnika iz Uršnih sel, ki sicer ni bil naš član, a vnet čebelar. N. v m. p.

V odbor smo izvolili: za predsednika g. Valesa Jožefa, ker je g. Voisk odšel v Brežice, na novo pa smo pritegnili v odbor g. Žana Janka, šol. up. v p. in g. Flega, strok. učitelja. Ostali gospodje v odboru so znani. G. Zupančič je odklonil odborniško mesto in članstvo, ker kot član ni dobil sladkorja, a nečlani ga baje dobivajo. Hoteli smo, da bi bil izvoljen za delegata, pa jo je ucvrl iz dvorane. Škoda njega, ki je bil delaven član podružnice.

V sreski kmet. odbor smo izvolili g. Mišjaka, da zaropota, kaj je s podporami, oz. ali se na srežu kaj dela za čebelarstvo. — Torej, dragi gospod urednik in prelubi čebelarji novomeškega sreza, vidite kako smo pridni in delavni, vsaj smo porabili čez 1000 kg sladkorja za pitanje čebel in medu nabrali polne prazne brenite. Vendar pa še upamo na zmago, da bomo vsaj za letošnji božič imeli medene potice in pili medico. Koruze pa še ne vržemo v puško!

Ako pa rabi kdo sladkorja, naj prinese že sedaj cekine. Dobi ga pa tudi za srebrnike, da ne bo njegovih čebelic konec.

Pozdravljeni vsi čebelarji!

Gorjanski stric.

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo odborovo sejo v torek 8. februarja ob 8 zvečer v posebni sobi gostilne „Banko“ na Šmartinski cesti. Člani in njihovi prijatelji so na odborovih sejah vedno dobrodošli gosti.

Podružnica v Trbovljah je imela 6. januarja svoj redni letni občni zbor ob leni udeležbi članov. V preteklem poslovnem letu je imela 36 članov, dočim stoji še kakih 30 čebelarjev izven organizacije, katere vabimo na sodelovanje v podružnico. Organizirani člani imajo 219 A.Ž. panjev, 36 kranjičev in 80 panjev druge mere, neorganizirani pa 41 A.Ž. panjev, 124 kranjičev in 84 panjev druge mere, večinoma dunajske. Letna paša je bila slaba. Čebelarji so morali čebele krmiti s sladkorjem in družiti panje. V preteklem letu je imela podružnica predavanje g. A. Bukovca, urednika Slov. Čeb., o napakah v našem čebelarstvu in tečaj o kuhi voska. V podružnični kuhinji se je pridelal lep prvovrsten vosek. Društvena blagajnica izkazuje 2478'13 din dohodkov in

1357'50 din izdatkov ter 1120'63 din prebitka, od katerega bomo porabili 500'— din za nabavo tehtnice, ostalo pa za zboljšanje čebelne paše, katere primanjkuje zlasti v dobi po rojih. Za poslovno leto 1938 se je izvolil sledeči odbor: g. Hank Jože, podjetnik, za predsednika, g. Jenko Metod, uradnik T.P.D., za namestnika, g. Omerzu Karel, učitelj, za tajnika in blagajnika, gg. Guerra Ferdo, uradnik, Ašenberger Matija, poduradnik, Zadobovšek Vinko, črevljar in Černe Matija, desinfektor, pa za odbornike.

Delegat podružnice bo g. Jenko Metod in g. Hank Jože pa kot namestnik.

Za letošnji bil odobren sledeči delovni načrt: 1.) Pomladansko predavanje pri Jenku M. v Hrastniku. 2.) Jesensko predavanje pri F. Sušniku v Trbovljah. 3.) Tečaj o kuhi voska pri M. Jenku v Hrastniku. Čebelarji naj prineso voščine 3 dni pred koncem marca 1938. 4. Pomnožitev medečih rastlin.

Za pomnožitev medečih rastlin se je izvolil za Trbovlje sledeči odsek: Lunder, Pust, Sušnik, Jager, Camer; za Hrastnik: Guerra, Ašenberger, Bizjak, Bantan.

Ta odsek bo izvršil izbor medečih rastlin in stavljal predlog na prihodnjem zborovanju, da se določi znesek za nabavo semen ozir. sadik.

Pri zborovanju se je razvila živahna debata, kako se naj zboljša čebelna paša, da bo čebelarstvo uspešnejše.

Podružnica poseduje knjižnico, ki vsebuje 14 knjig, ter 4 točila s 3 dvojnimi siti, stiskalnico z brzoparilnikom, točilo za vosek z raznim priborom, ter 1 parni topilnik. Vrednost inventarja znaša 9776 din.

Članarino za društvo je treba plačati do 1. februarja. Oni, ki so lani prejeli list in doslej še niso poravnali članarine, naj to storé pri podružničnem blagajniku.

Prijave za denaturiran sladkor za krmljenje čebel sprejema za trboveljsko dolino g. Omerzu Karl, za hrastniško pa g. Jenko Metod.

Sicer pa upajmo na boljše — medeno leto!

Karel Omerzu.

Podružnica v Kranju. Dne 6. januarja je odbor polagal ob lepi udeležbi zavednih članov račun o delovanju v preteklem letu. Uvodoma se je g. predsednik Japelj zahvalil vsem, ki so pripomogli k postavitvi podružničnega čebelnjaka v Bašlju. Izrekel je toplo zahvalo darovalcem lepih dobitkov za čebelarstvo veselico in vsem sodelavcem za pomoč pri veselici. Čeprav je prireditvi slabo vreme zelo škodovalo, izkazuje obračun nepričakovanih 1.203'25 dinarjev čistega dohodka, ki se je porabil za kritje gradbenih stroškov čebelnjaka.

Podružnični odbor je bil v preteklem letu zelo delaven in je bil zato ponovno izvoljen. Za gospodarja je bil izbran na vsestransko željo članov g. Ivan Lavrenčič, trg. sodrudek v Kranju. G. blagajnik Rooss je podal blagajniško poročilo iz katerega je razvidno, da je imela podružnica 12.005'25 din prejemkov in izdatkov 10.976'25 din.

Za letos si je podružnica napravila sledeči delovni načrt:

1.) Po možnosti bomo čimprej nabavili še eno točilo, ki ga člani iz oddaljenejših krajev neobhodno potrebujejo;

2.) Ustanovili bomo svojo plemenilno postajo, ker je Kamniška Bistrica za gorenjske čebelarje zelo od rok. Plemenjake bomo nabavili v Selški dolini, kjer se je po ugotovitvi našega

starega in izkušenega čeb. strok. g. Frančiška Rojine obdržalo pleme naše sivke najčistejše.*

3.) Po možnosti bomo nabavili stiskalnice za satnice in uredili kuhanje voščin.

S posebnim navdušenjem in soglasnostjo je bil sprejet predlog tajnika Ravnika, da naj se v znak posebne hvaležnosti izvoli za častnega člana kranjske podružnice

g. Frančišek Rojina, šol. upravitelj v p. in bivši dolgoletni urednik „Slov. Čebelarja“. Kot čebelarški strokovnjak ima veliko zaslug za napredek slovenskega čebelarstva, posebno pa se je zanimal za našo kranjsko podružnico. Poklonila se mu bo umetniško izdelana diploma.

Ravnik, tajnik.

D R O B I R

Zmogljivost čebelne družine. Vsem čebelarjem je znana velika pridnost čebel pri nabiranju medu in obnožine, toda malo jih je, ki so se že sami prepričali, kaj zmore močan panj ob dobri paši. Pri nas nimamo takih paš, da bi čebele mogle pokazati, koliko zmorejo, namreč koliko medu največ lahko naberejo v teku enega poletja. Doživel sem že, da je tehtal A. Ž. panj po ajdovi paši dobrih 82 kg in da mi je dal dober panj čistih 60 kg hojčevega medu. Čeprav je bil ta med nabran v razmeroma kratkem času, 50 kg ajdovca v treh tednih, 60 kg hojčevca pa v dobrih štirih, lahko rečem, da bi bil dotični panj nabral v omenjenem času mnogo, mnogo več, če bi bila paša vse dni enaka, recimo po 4 kg na dan. Vemo pa, da se donos zelo menjava in da gre tehtnica gor in dol, kakršno je pač vreme, oziroma kakršni so pogoji za medenje.

Kaj zmore dobra družina, pa povzamemo lahko iz ameriškega čebel. časopisa „Gleanings in Bee Culture“ (št. 6/1937). Tam je priobčena slika nekega panja v državi Ohio USA, ki je nabral v enem letu nič manj kakor 595 funtov (297,5 kg). Družina je prezimovala v običajnem ameriškem panju z nastavkom s polovičnimi sati. Dne 1. maja je bila normalno močna. Že 15. aprila je čebelar zamenjal polovično naklado s celo, tako da je imela matica 20 satov na razpolago za zaleganje (Langstrotkovi sati 446×232 mm). 20. junija se je začela glavna paša. Takrat je čebelar omejil zaleganje na spodnje plodišče, ki ga potem ni več pogledal.

Družina je dala 495 funtov točenega medu, 20 funtov samotoka (medu od pokrovec), 80 funtov (40 kg) pa ga je čebelar pustil družini za zimo.

Pozno pomlad napovedujejo za letos skoraj vsi znameniti vremenski opazovalci. Večkrat bo udrl s severa mrzli val, ki bo oviral razvoj rastlinstva. Padavin ne bo čez mero. „Bomo videli“, je rekel slepec.

* Pa se prej razgovorite z g. predsednikom Verbičem! — Ur.

Uvoz čebel, medu in voska v Francijo je odslej dovoljen samo na podlagi posebnega spričevala o izvoru blaga, v katerem mora biti potrjeno, da v izvoznem okraju že šest mesecev ni bila ugotovljena kaka nalezljiva bolezen čebel.

Bolj čist vosek dobimo, ako dodamo vodi, v kateri voščine kuhamo, nekoliko soli.

(L'Apiculteur).

Anton Janša je bil menda prvi, ki je začel s propagando za izboljšanje paše. V § 182 svojega dela „Popolni nauk o čebelarstvu“ pravi: „Kakor imajo pa naše dežele ko nalašč dobro pašo, tako bi se vendar v tem pogledu dalo še kaj izboljšati. Koliko dreves, čebelarom pašo dajajočih, bi se lahko nasadilo po gozdih in drevoredih, koliko mejâ in grmov v živih plotih! Koliko zelišč in trav bi se nasejalo lahko na travnikih in poljih, ne da bi ovirale drugo korist za ljudi in živali! Ne samo deželni knez, oblastva in občine, ampak tudi posamezni čebelarji in kmetovalci bi k temu lahko veliko pripomogli. S tem bi se prihranilo drago prepeljavanje čebel v druge kraje.“

Te pomembne in izvirne misli je Janša napisal pred dobrimi 160 leti. Od takrat so se pašne razmere pri nas zelo poslabšale. Skrajni čas je, da kaj storimo za izboljšanje paše, če ne, bo našega čebelarstva kmalu konec. Poprijeti pa moramo vsi, podružnice in posamezni čebelarji, ne pa zanašati se drug na drugega in ničesar storiti. Saj imamo osrednji odbor in ta naj stori vse...

Postopek za onemogočanje kristalizacije medu se je posrečilo odkriti dunajskemu profesorju dr. Josipu Schillerju, ki je o tem objavil v letošnji 1. številki „Bienen Vatra“ zelo zanimiv članek, ki ga bomo objavili v prevodu, če dobimo dovoljenje za to.

Za sedaj povzamemo iz članka le najvažnejše podatke.

Kemija razlikuje kristaloide, to so snovi, ki kristalizirajo, in koloide, ki tega niso sposobni, ali pa v prav posebnih okoliščinah.

Sladkorne vrste medu so kristaloidi. Če bi med obstojal samo iz teh, bi se vedno in naglo strdil. To pa na srečo ni vselej tako, ker bi bil med potem neprimeren za zimsko hrano čebel. Vsebovati mora tedaj še koloide, i. s. take, ki vsebujejo vodo, žele. Zato lahko domnevamo, da je od množine takih koloidov, ki vsebujejo vodo, odvisna večja ali manjša zmožnost medu za strjenje (kristalizacijo). Kemičar pozna mnogo koloidov, ki so rastlinskega izvora, n. pr. rastlinska sluz, „smola“, ki jo izločuje koščičasto sadno drevje (marelice, češnja, češplja), agar-agar, ter koloide živalskega izvora, kakor n. pr. znana želatina, ki jo uporabljajo za čiščenje vina in za žolice.

Če vpliva množina (količina) koloidov v medu na zmožnost kristalizacije, bi bilo to lahko dognati z dodatkom kakega koloida medu, si je mislil dr. Schiller. Izbrati je treba le koloid, ki bi bil brez vpliva na mnoge fiziološke lastnosti medu in ki bi obenem ustrezal tudi strogim določilom zakona o živilih.

Dr. Schiller si je zato izbral agar-agar, ki ga gospodinjke dodajajo močnatim jedilom, uporabljajo pa tudi slaščičarji, marmeladarji, farmacevti in kozmetična industrija. Zelo važno vlogo igra tudi v medicini zlasti bakteriologiji in v drugih panogah znanosti.

Agar-agar pridobivajo iz morskih rastlinic v tropičnih obmorskih krajih, zlasti v Indiji in na Japonskem. Tam ga uporabljajo za krepčilno živilo in za zdravilo. Rastlinice izpirajo v sladki vodi in jih na solncu obelijo ter posuše. Potem je brez duha in okusa. V vodi namakan močno naraste.

Dr. Schiller je delal natančne in zamudne poskuse. Sad njegovega truda so rezultati, ki utegnejo biti izredno važni za vse čebelarje, oziroma prodajalce medu, kajti s tem, da bomo dodali komaj iztočenemu medu prav neznatno količino agarja, mu bomo onemogočili kristalizacijo za mnogo mesecev. Zadoščalo bo, da bomo raztopili eno petino grama agarja v 5 do 10 gramih vode na kilogram. Za posodo s 30 kg medu bomo tedaj vzeli 6 gr agarja, ga raztopili v 50 cm³ prekuhane vode, dodali medu, ki ga bomo prej segreli na 30–40° C, ga dobro premešali in med bo ostal za dolgo dobo tekoč.

Dr. Schiller omenja, da bo kmalu prišel na trg ekstrakt, ki bo napravljen iz čistega agarja nalašč za čebelarje. S tem se bomo izognili mnogim potvorbam te snovi, ki jo prodajajo tudi zmleto v prašek.

Naravno je, da se bo „Slov. Čebelar“ na to velevažno odkritje še povrnil in pravočasno obvestil čebelarje o stanju stvari.

Novo uredništvo „Hrvatske Pčele“. Dosedanji urednik tega časopisa, g. Josip Šemberger, je odstopil, za novega urednika pa je bil izvoljen g. Josip Valasek. Novemu uredniku želimo obilo sreče in mnogo uspehov pri novem poslu.

Popravljamol! „Hrvatska Pčela“ navaja v letošnji številki za januar-februar, da je bilo Hrv. slav. pčelarsko društvo v Osijeku in njegovo glasilo „Hrvatska pčela“ prva čebelarska organizacija in prvi čebelarski časopis na slovanskem jugu, ki sta začela propagirati napredno čebelarstvo.

Zgolj zaradi točnosti naše čebelarske zgodovine ugotavljamo, da je bila prva čebelarska organizacija med južnimi Slovani „Slovensko čebelarsko društvo“ s svojim glasilom „Slovenska čebela“. To društvo je bilo ustanovljeno l. 1873. in je delovalo do l. 1883., nakar mu je sledilo „Slovensko čebelarsko in sadjarsko društvo“ (1883–1890), temu pa sedanje „Slovensko čebelarsko društvo.“

Hrv. slav. pčelarsko društvo je izmed obstoječih najstarejše. Deluje nepretrgoma že 57 let.

Neverjetna hudobnost. Jugoslovanska čebelarska društva in posamezni vodilni čebelarji dobivajo anonimne okrožnice, v katerih nekdo na najbolj prostaški način sramoti „Zvezo“ v Beogradu, razna čebelarska društva in posamezne vodilne čebelarje. V njegovih trditvah je včasih trohica resnice, največkrat pa grda laž. Nekaterim čebelarjem očita sleparstvo, laž, korupcijo, nasilstvo, skratka vse mogoče in nemogoče hudobnosti. Po njegovih opisih sodeč bi človek mislil, da so med čebelarji tudi ljudje najslabše kakovosti, ki zaslužijo, da jih razsekamo na drobne kosce, samo da bi bilo zadoščeno sadizmu znanega neznanega anonimnika.

Pamfleti krožijo že več let. Nismo jim pripisovali posebne važnosti, ker smo vedeli, da jih kuje človek, ki je izgubil zadnjo trohico razsodnosti in vesti. Toda izkazalo se je, da smo pomen pamfletov podcenjevali. Zvedeli smo, da jih je prejemale tudi neko ministrstvo. Namen pošiljalca je očiten: še bolj diskreditirati našo itak že dovolj diskreditirano osrednjo čebelarsko organizacijo („Savez“) in onemogočiti nekatere čebelarske osebnosti. V ministrstvu so navedbe v pamfletih vzeli za resne... in odklonili izplačilo podpore jugoslovanskim

čebelariskim društvom, ki jim je bila že zagotovljena.

Škode, ki nam jo je napravil znani anonimnik še ne moremo preceniti, gotovo pa je, da je sedaj „Savez“ pri ministrstvu izgubil še tisto trohico zaupanja, ki ga je užival.

Ker so z odločitvijo ministrstva oškodovane vse naše čebel. organizacije, jim ne preostaja drugega, kakor da iščejo pota in sredstva, kako enkrat za vselej onemogočiti škodljivi vpliv anonimnega kverulanta. Vsa društva morajo z njim brezobzirno obračunati in mu za vedno onemogočiti njegovo sramotno početje. Skrajni čas je, da končno pomedemo tudi z vsemi, ki so nas privedli v situacijo, iz katere ni drugega izhoda kakor brezobzirno razčiščenje na vse strani in do dna. Mera je polna in našega potrpljenja konec. Ni nas več volja, da bi v lastno škodo še mirno prenašali sramotno početje pobesnelih megalomanov. Hočemo miru in treznega dela za našo čebelarstvo stvar. Če tega ne bomo dosegli skupno z drugimi čebelarskimi društvi v „Savezu“, nima prav nobenega smisla, da bi še nadalje sodelovali v organizaciji, ki nam je doslej prinesla samo razočaranja in grde prepire na vseh koncih in krajih.

A. B.

Med iz Costarice prodajajo ondotni italijanski poklicni čebelarji, ki imajo po 300 panjev po 12 dolarjev 100 kg, frc. namembni kraj. Za tovarnino, zavarovalnino, ležarino in posredovalnino jim odtegujejo 30% od kupne vsote. Potemtakem dobe za 100 kg medu le 8.40 dol., ali 360 din, kar je zelo malo. Ni pa malo, ako upoštevamo velik pridelek čebelarjev, ki znaša 50 do 175 kg na panj, ali 150—650 din.

L' Apicoltore Moderno.

Ob preselitvi „Slov. Čebelarja“

Že v januarski številki smo na kratko poročali, da se je „Čebelar“ z novim letom preselil pod drugo streho. Dosedanja tiskarna nam je tisk podražila za okroglih 12.000

dinarjev letno. Svoj sklep je utemeljevala s podražitvijo papirja, z zvišanjem plač tiskarskega osebja in z dejstvom, da je list doslej tiskala za ceno, s katero ni bilo mogoče kriti niti lastnih stroškov.

Tolikega povišanja pa naša skromna društvena blagajna ne more prenesti. Zato smo iskali zavetja v cenejši tiskarni in ga po dolgotrajnih pogajanjih z najrazličnejšimi tiskarnami tudi našli. Pri pogajanjih se nismo ozirali ne na levo, ne na desno, marveč smo imeli pred očmi le društvene koristi. Tisk „Slov. Čebelarja“ smo za letos poverili podjetju J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani.

„Slovenski Čebelar“ se je tedaj po 25 letni odsotnosti vrnil tja, kjer je l. 1898 zagledal „luč sveta“ in kjer so mu požrtvovalno stali ob strani v mladih letih njegovega življenja. Kako velika je bila naklonjenost te tiskarne do našega društva, se mlajšemu čebelarskemu rodu še sanja ne. Zaradi lahkomišljenosti nekega odbornika je kmalu po ustanovitvi društva nastala v društveni blagajni velika praznina, ki je trajala več let. Dolg v tiskarni je naraščal od meseca do meseca, od leta do leta, pomoči pa od nikoder. Takratni društveni dohodki so znašali komaj 400 gld. na leto; članov je bilo približno toliko, kolikor ima leto dni. Toda tiskarna ni pritiskala zaradi denarja. Potrpegi so z nami, ker so se zavedali, da dobra stvar ne more propasti in da bo tudi za tiskarno prišel dan plačila. Izkazalo se je, da je bilo naziranje tiskarne pravilno. Veliko krizo smo srečno prebrodili in število članov je začelo naglo naraščati. Dobili smo nekaj izdatnih denarnih podpor — čast za to spominu pokojnega ravnatelja Kmet. družbe, Gustava Pirca. Plačali smo vse dolgove in se s tem iznebili more, ki nas je tlačila več let, tako tlačila, da je življenje našega društva viselo na eni sami tanki nitki.

V novi, kaj novi!, stari tiskarni so nam sedaj obljubili, da bodo „Slovenskega Čebelarja“ negovali z isto skrbnostjo kakor nekdanj. Skrbeli bodo, da bo tisk lep in razločen, oblekca pa vedno lična. Pa naj bo res tako!

Urednik.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljati na „Slovensko Čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček, račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno Čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček, račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/l. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko Čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Knjige, ki jih ima Čebelarstvo društvo u zalogi:

Napredno, umno in dobičkanosno čebelarstvo zahteva od vsakega čebelarja ogromno strokovnega znanja, ki si ga pa more čebelar pridobiti le z dobrimi knjigami. Zato priporočamo, da si čebelarji nabavijo sledeče knjige, ki jih ima društvo na zalogi:

Donat Jug: Praktični čebelar, obsega 300 strani in 140 slik ter opisuje vso snov, ki jo o čebelarstvu mora vedeti napreden čebelar. Velja v platno vezana Din 50.—, mehko vezana Din 40.—. Za poštino je poslati še Din 5.— za vsako posamič poslano knjigo.

Prof. Josip Verbič: Čebelne bolezni, ki obsega 48 strani in opisuje, kaj povzroča, kako spoznavamo in zatiramo čebelne bolezni. Jako poučna knjižica bo rešila življenje marsikateri čebelni družini, če se bo čebelar ravnal po njej. Velja Din 2.—, za poštino Din 1.—.

Stane Mihelič: Anton Janša, slovenski čebelar, obsega 164 strani in opisuje zgodovino našega čebelarstva in življenje ter delo Janše — očeta slovenskega čebelarstva. Iz spoštovanja, ki smo ga dolžni Janševemu spominu, ne bi smela ta knjiga manjkati v nobeni čebelarški hiši. Velja za člane Din 20.—, za nečlane po Din 25.—.

Prof. Josip Verbič: Vrednost in poraba medu, priročna knjižica obsega 24 strani in opisuje vse, kar je treba vedeti o vrednosti in porabi medu. Velja le po Din 1.50 in je zelo pripravna za reklamo.

Društvo ima na zalogi tudi nekaj nemških knjig, ki jih oddaja po zelo nizkih cenah. To je:

Die Volks- und Mobilzucht der Krainer Biene: spisal Br. Rothschild. Cena Din 2.—. Obsega 68 strani in je neobhodno potrebna za vse, ki se bavijo s kranjci.

Čebelarji!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami?*

Društvena Čebelarna

**v Ljubljani,
Tyrševa cesta 12**

ki je domače podjetje in last
Slov. Čebelarskega društva.

Ček. račun 15.645 - Telefon št. 35-45

**Največja zaloga čebelarskih po-
trebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine, najboljše
kakovosti, po nizkih in solidnih cenah.



**Svojim članom in podružnicam daje primerne popuste
Zahtevajte cenik**

Čebelarji, podpirajte z naročili lastno podjetje